

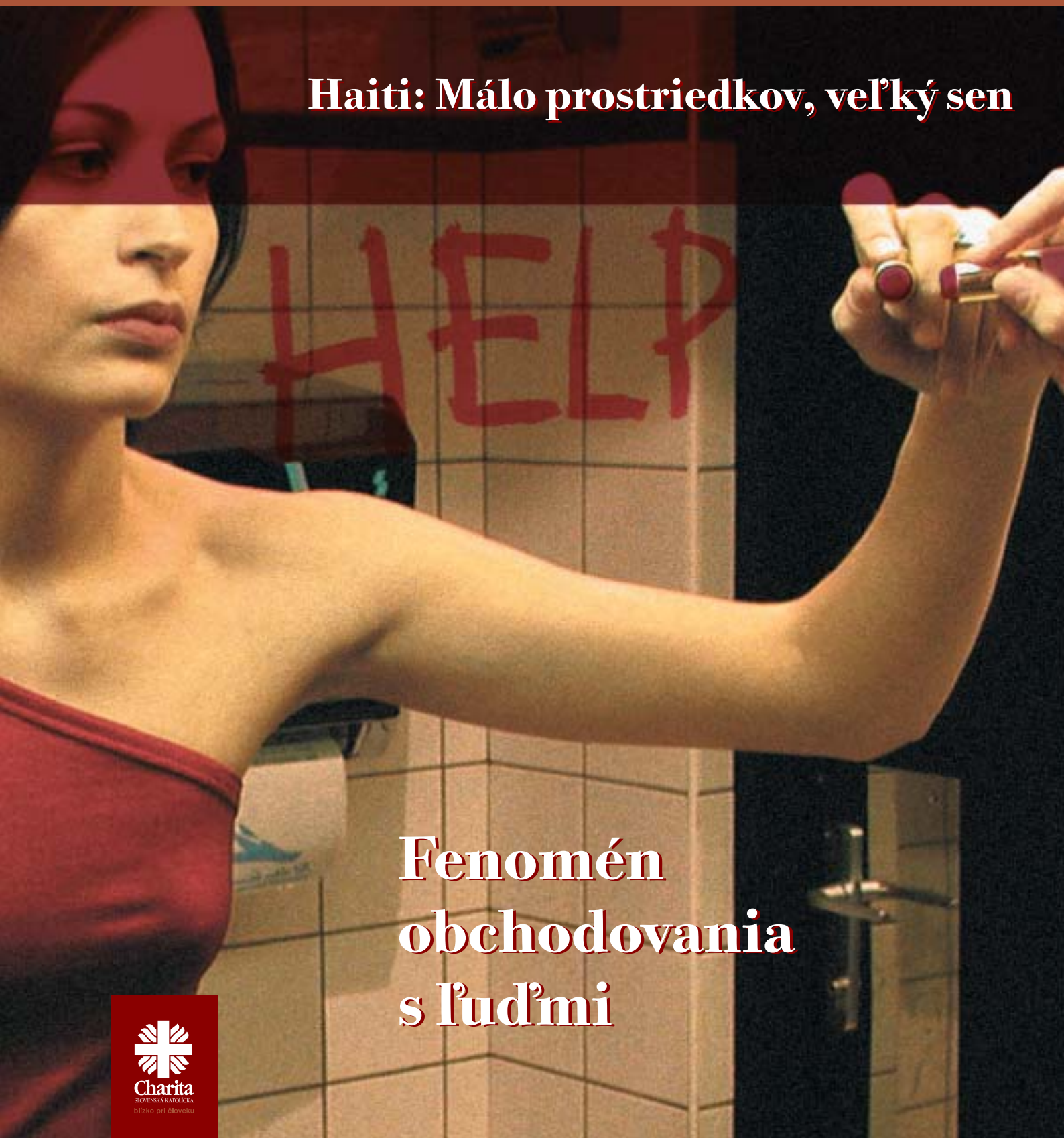
Charita

časopis Slovenskej katolíckej charity

štvrtročník No. 2 2010 (nepredajné)

Haiti: Málo prostriedkov, veľký sen

Fenomén obchodovania s ľuďmi

EDITORIAL

Predali ho za dvadsať strieborných

Je veľa spôsobov, ako hlboko ponižiť ľudskú dôstojnosť. V mnohých ťažkých nacistických a komunistických väzeniach a koncentračných táboroch boli ľudia hlboko ponižovaní aj tým, že sa stali iba číslami a ich dôstojnosť a ľudská identita, vyjadrená ich vlastným menom, mala tým byť zlikvidovaná. Nie menej ponižujúci pre človeka je aj spôsob, keď sa stáva tovarom na predaj – keď sa stane obeťou obchodu pre rôzne ciele.

Aj Jozefa, syna patriarchu Jakuba, predali jeho bratia mafiánskym kupcom ako otroka do Egypta za dvadsať strieborných. No jeho vernosť Bohu mu dopomohla, že sa z otroka stal správca majetku celého Egypta. Bola to ešte otrokárska spoločnosť, ktorá počítala s týmto druhom „tovaru“ ako s nevyhnutným výrobným prostriedkom pre fungovanie vtedajšej spoločnosti.

Ale čo to má robiť v treťom tisícročí? V tisícročí nebývalého technického rozmachu, v tisícročí letov do vesmíru, ale aj v tisícročí vybičovaného konzumného životného štýlu, bezuzdného hedonizmu a hlavne odklonu od Boha k mamone.

Vidina možnosti zárobku pre mnohých našich, najmä mladých ľudí, ale najmä vidina lepšieho a ľahšieho zárobku v neznámej džungli ľudských vzťahov a záujmov v dobrodružnom zahraničí, privádza mnohých do rizík, kde sa hrá nielen o peniaze, ale o všetko – o ľudskú dôstojnosť, o zdravie, o zvyšky morálky, ba aj o život.

(pokračovanie zamyslenia sa nachádza v rubrike Z duše)

Slovenská katolícka charita (SKCH) je neštátna nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmysľanie.

Právnu formou SKCH je „Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti“, zriadené Konferenciou biskupov Slovenska, a je samostatnou právnickou osobou. V zmysle Kódexu kanonického práva je SKCH konfederáciou verejných združení; tvoria ju arcidiecézne, diecézne charity a Bratislavská katolícka charita, ktoré sú samostatnými subjektami s vlastnou právnou subjektivitou.

ADRESÁR SKCH

Slovenská katolícka charita Sekretariát

Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503
Fax: 02-5443 3097
E-mail: sekretariat@charita.sk
http://www.charita.sk/
Účet: 683221653/7500 ČSOB Bratislava

Bratislavská arcidiecézna charita

Adresa: Heydukova 14,
811 08 Bratislava
Tel., fax: 02-5292 0275
E-mail: charitaba@charitaba.sk
http://www.charitaba.sk/
Účet: 4010078918/3100
Ludová banka Bratislava

Trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 01 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: battarci.charita@stonline.sk
http://www.charitatt.sk/
Účet: 4008297855/7500 ČSOB Trnava

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-7721 792, Fax: 037-772 1798
E-mail: charita.nr@ba.telecom.sk
Účet: 691943162/0200 VÚB Nitra

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax: 048-472 0271
E-mail: charitabb@charitabb.sk
http://www.charitabb.sk/
Účet: 736841312/0200 VÚB

Spišská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 519, Fax: 053-4424 519
E-mail: caritas@nextra.sk
http://www.caritas.sk/
Účet: 29634-592/0200
VÚB Spišská Nová Ves

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Nám. baníkov 27,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: dchrv.roznava@gmail.com
Účet: 18137 582/0200 VÚB

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
http://www.charita-ke.sk/
Účet: 513026193/7500
ČSOB Košice

Gréckokatolícka charita Prešov

Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
http://www.gkcharita-po.sk/
Účet: 4008425976/7500 ČSOB Prešov,
VS: 001-10

Gréckokatolícka eparchiálna charita

Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
Účet: 4 350 228 409/3100
Ludová banka

Diecézna charita Žilina

Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina
Tel., fax: 041-723 1234,
E-mail: charitaza@gmail.com
http://www.dcza.sk/charita
Účet: 0424702305/0900
Slovenská sporiteľňa Žilina

Obsah

Z DIECÉZNYCH CHARÍT

3

TÉMA

6

Fenomén obchodovania s ľuďmi dorazil aj k nám

ROZHOVOR

10

„Už nemusím chodiť za nimi ako žandár“
„Mám len málo prostriedkov, ale mám veľký sen“
„Sú zvedaví na zahraničného lekára“

Z SKCH SEKRETARIÁT

13

Pre Haiti

Z DUŠE

15

Predali ho za dvadsať strieborných

POTRAVINOVÁ POMOC Z CÍFERA

Na sklonku minulého roka sme boli vďaka Vašej štedrosti a s pomocou farníkov v Cíferi obdarovaní potravinami, ktoré boli určené našim klientom v Rožňavskej diecéze. Diecézna charita rozdelila uvedenú potravinovú pomoc do miest Rožňava, Gelnica a Kokava nad Rimavicou.

Naši klienti – mnohopočetné rodiny, osamelí seniori, klienti bez domova a rómske rodiny – sú Vám povďační za pomoc. Mnohým boli Vianočné sviatky skutočne sviatočné aj poskytnutím tohto daru. Vaša štedrosť sa stala skutočným naplnením lásky k blížnemu v kraji, kde výraz chudoby je na Slovensku asi najmarkantnejší.

V mene pracovníkov Diecéznej Charity Rožňava, ako aj v mene mojom Vám, ako aj celej farnosti, veľmi pekne ďakujem za túto pomoc. Nech Pán Boh odplati Vašu pomoc!

Jozef Kováč

riaditeľ DCH Rožňava

**O OBCHODOVANÍ S ĽUĎMI
SO SR. EUGÉNIU BONETTI**

Slovenská katolícka charita usporiadala v spolupráci s Konferenciou vyšších predstavených ženských rehoľ na Slovensku seminár o obchodovaní s ľuďmi. Celodenný seminár sa konal 17. marca 2010 v kňazskom seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach. Hlavnou lektorkou bola sr. Eugénia Bonetti z Talianska, ktorá sa angažuje v boji za záchranu žien zotročovaných v „sexbiznise“ od roku 1993. Za Slovenskú katolícku charitu vystúpila sr. Bohdana Bezáková, ktorá je koordinátorkou projektu pomoci obetiam obchodovania. O projekte v slovenských podmienkach sa dočítate v téme tohto čísla časopisu.

Lektorkou seminára bola sr. Eugenia Bo-

netti – misionárka Panny Márie Útechy (národná koordinátorka obchodovania s ľuďmi), ktorá sa od roku 1993 angažuje v diele záchranu žien na ulici v Taliansku a pomáha im znovu získať ich identitu, dôstojnosť a slobodu. Od roku 2000 jej činnosť podporuje aj Národná konferencia predstavených ženských rehoľ v Taliansku.

Sr. Eugenia s veľkou láskou a zánietením odovzdáva svoje svedectvá a skúsenosti. Uvádza napr. princípy hodnotenia pre riziká ulice, ako sú choroby, cestné úrazy, poraty, nechcené tehotenstvá, zavraždené obete. Tieto obete strácajú na ulici svoju psychofyzickú identitu, žijú ako kultúrne vyvrhele. V Taliansku, najmä v 90. rokoch minulého storočia, tieto ženy (najviac z Nigérie) začali žiadať o pomoc rehole a charitu. Projekty sú orientované na rehabilitáciu a uzdravovanie obetí. Mnohé z týchto žien sú tehotné a nechcú prísť o svoje dieťa, pre tieto ženy sú zriadené centrá, kde majú šancu, aby sa tieto deti narodili. Na Slovensko sr. Eugenia prichádza oslovovať rehoľné spoločensťvá, aby sa začali v tejto oblasti venovať „prorockej úlohe – misii“ pomoci ženám a deťom, ktoré sa chytili do medzinárodnej siete obchodníkov, ako nové znamenie času, kde hlavnou úlohou je vytvoriť *globálnu sieť pomoci* v rámci cieľových krajín s krajinami pôvodu. Sr. Eugenia so svojimi spolupracovníkmi a s tímom rehoľníkov, ktorý je zložený z medzinárodných rehoľných spoločenskostí, sa stretávajú so skupinami rehoľných sestier z celého sveta, ktoré potom vo svojich krajinách (najmä v krajinách pôvodu) budujú sieť pomoci, napr. od roku 2007 je v Nigérii zriadený útulok pre obete, ktoré sa vracajú domov.

Jej veľkou snahou je dávať dôraz na preventívne opatrenia, ale najmä naliehať na cirkevných predstaviteľov (kňazov, biskupov, rehoľníkov) krajín, z ktorých tieto obete pochádzajú, aby začali klásť zásadný dôraz na ľudskú dôstojnosť a bezkonkurenčnú motiváciu zaangažovať sa do tejto problematiky. Odkaz pre nás všetkých je: „odložiť nabok všetky rozdiely“ a „v rámci princípu solidarity, v súlade s novými požiadavkami sveta, máme dávať obetiam novú nádej na budúci šťastný život“.

Monika Turacová

Spišská katolícka charita

PYŽAMOVÁ PÁRTY

Dom sv. Anny pripravil s deťmi zamestnancov pre 15 klientov pyžamovú párty. Išlo o akciu, ktorá mala našim zverencom ukázať pohľad na prežívanie obdobných podujatí u ich zdravých rovesníkov. Klienti prvýkrát ostali v zariadení do večerných hodín a zažili pocit, keď je tma a oni sú v pyžamách a zabávajú sa so svojimi „kamošmi“. Zverenci počas odpoľudnia absolvovali turistiku okolo rieky Poprad, po ktorej nasledovali loptové hry v prírode. Keď všetci vyhladli, objednala sa pizza vďaka dobrodincovi a radosť z jedla a zážitkov bola na svete. Po chutnom jedle sme v priestoroch zariadenia roztočili diskotéku a po nej sa už všetci pokojne poukládali na relaxačný odpočinok, ktorý sme im spestrili filmom *Kniha džunglí*.

Monika Markovičová

Dom sv. Anny

**ZBIERKA ŠATSTVA PRE RODINY
V STAREJ ĽUBOVNI**

Poslaním charity je snažiť sa pomôcť každému človeku, ktorý pomoc potrebuje. Aj v našom sociálnom centre sa denne stretávame s rôznymi príbehmi ľudí, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii, prišli o zamestnanie, nemajú kde bývať či potrebujú radu alebo povzbudenie.

V tejto ťažkej dobe, kedy sa slovo kríza skloňuje vo všetkých oblastiach života, sme radi, že ľudia nachádzajú u nás útočisko a ak je to v našich silách, snažíme sa pomá-

hať. Každodennou prácou získavame prehľad o potrebnej pomoci rodinám (aj mnohopočetným) a jednotlivcom, ktorí sa ocitli v núdzi. Sme veľmi radi, že za pomoci mnohých dobrých ľudí sa nám podarilo od začiatku roka uskutočniť priebežne zbierku šatstva, ktorá putovala do rodín, kde by si nákup potrebného odevu inak nemohli dovoliť. Gréckokatolícka charita takto poskytla pomoc už viackrát rodinám, ktoré to najviac potrebujú. Pre rodiny je to veľká pomoc, pretože často sa jedná o mnohohodetné rodiny, ktoré žijú v sociálne slabšom prostredí.

Veľmi by sme preto chceli v mene GKCH touto cestou poďakovať Ing. Vávrovej z Bratislavy, Gymnáziu v Spišskej Starej Vsi, ako aj mnohým ďalším rodinám a jednotlivcom z mesta Stará Ľubovňa a jeho okolia, ktorí prispeli k zlepšeniu situácie našich klientov. Chceme aj naďalej v takejto činnosti pokračovať, vytvoriť aspoň takýmto spôsobom lepší život tým, ktorí to potrebujú a urobiť ich šťastnejšími. Naším plánom do budúcnosti je, aby sa Charita a všetky charitné zariadenia stali viditeľnejšie pre všetkých, ktorí pomoc naozaj potrebujú.

Eva Halamová

Sociálne centrum Stará Ľubovňa

NIELEN O SEBE

Každá rodina má potrebu po dlhšom odlúčení stretnúť sa, porozprávať a zistiť ako sa komu darí. Pracovné zataženie ľudí podobných aktivít neraz vzdáva, no zmysel a cieľ ich snáh ich opäť spája. Rovnako tomu bolo aj 13. mája 2010 na Stretnutí zamestnancov a priateľov Gréckokatolíckej charity v Prešove v Kňazskom seminári blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gojdiča. Skôr než sa všetci stretli v družnej a priateľskej debata, zúčastnili sa v rámci sviatku Pánovho Nanebovstúpenia rannej bohoslužby v kaplnke Najsvätejšej Trojice. Omšu celebrovali a krásnymi slovami obohatili tento sviatok o. ThDr. Ľubomír Petrík, PhD., riaditeľ Gréckokatolíckeho arcibiskupstva a o. RNDr. Jozef Voskár, náš

duchovný správca. Najmä slová o „nebi na zemi“ mali v zúčastnených odozvy aj počas prezentácii.

Gréckokatolícka charita Prešov ako celok so svojimi zariadeniami, službami a aktivitami zahŕňa širokú sieť pracovníkov pôsobiacich nielen v Prešove, ale aj vo Svidníku, Starej Ľubovni, Humennom a v Snine. Prezentácie verbálne aj graficky predstavili aktivity, úspechy, sklamanie a nádeje jednotlivých centier a služieb. Rečníci s pokorou aj trpezlivým rozumom bilancovali a tiež sa delili o svoje plány do budúcnosti. Dôkazom toho, že to nebolo len o charite, boli spomenuté príklady a príbehy klientov, ktoré bližšie predstavili jednotlivé služby.

Vystúpili pracovníci a predstavitelia Nocľahárne Effeta, Útulku Archa, Domova nádeje, časopisu Cesta, Klubu abstinentov Kahan, ADOS Caritas, a tiež pracovníčky Sociálnych centier v Humennom, Snine a Starej Ľubovni a DSS Domu sv. Anny v Starej Ľubovni. K predošlému roku a roku nasledujúcemu sa vyjadrili aj predstavitelia Centra GKCH Prešov – riaditeľ PhDr. Peter Valiček a zástupca riaditeľa Ing. Eduard Malatinec.

Okrem spoznávacieho a poznávacieho významu treba zdôrazniť aj duchovnú dimenziu tohto stretnutia, prejavy a prezentácie neboli len slovami bilancie či štatistik, ale človeka utvrdili v presvedčení, že jeho práca – poslanie má význam, že je potrebná v dnešnom svete a vliali do týchto snáh viacej síl a odhodlania.

Peter Kyslan

redaktor časopisu Cesta

NOVOOTVORENÝ DOM CHARITY SV. KRIŠTOFA

Diecézna charita Žilina zriadila s účinnosťou od 1. januára 2010 v Martine nízko-rahové denné centrum – Dom charity sv. Krištofa v nadväznosti na poskytovanie charitatívno-sociálnych služieb dobrovoľníkmi z rímskokatolíckej farnosti Martin – mesto. Dom charity sv. Krištofa sa nachádza na Kollárovej ul. 24 v Martine.

Cieľovými skupinami sú ľudia bez domova, závislí na alkohole a psychotropných látkach, prepustení z výkonu trestu a ľudia, ktorí sa ocitli v náhlej núdzi. Dom charity sv. Krištofa je zariadenie zriadené za účelom poskytovania sociálnych služieb, na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (jedlo, šatstvo, osobná hygiena) a na poskytovanie sociálneho poradenstva. Zároveň umožňuje klientom zapojiť sa do realizovaných resocializačných aktivít.

Účelom Domu charity sv. Krištofa v Martine je posilniť vnútornú motiváciu klientov

k riešeniu svojej sociálnej situácie a aktivizovať svoje schopnosti na získanie novej šance pre dôstojný život.

Mária Vyžinkárová

DCH Žilina

DOM SV. ANNY NA DUTCH MARKETE

V sobotu 15. mája 2010 sa v Bratislave na Františkánskom námestí konal tzv. Dutch market. V preklade to znamená Holandský trh, na ktorom sa prezentovala holandská kultúra, jedlo (wafle, sladké syry a sladkos-

ti), tradície (typické drevené dreváky). Okrem iného sa mali možnosť predstaviť aj štyri neziskové organizácie pracujúce s deťmi – OZ Maják, Barlička Prešov, Domov sociálnych služieb Hnúšťa a my – Dom sv. Anny Stará Ľubovňa zriadený Gréckokatolíckou charitou Prešov. V stánku Socie sme sa striedali.

Prečo aj my? Pretože práve my sme boli finančne podporení zo zdrojov Holandskej obchodnej komory. Prostriedky sme využili na pokračovanie rekonštrukcie za účelom zlepšenia životných podmienok pre hendikepované deti a mládež v Starej Ľubovni.

Pre Martu a Máriu, kolegyně z Domu sv. Anny, ale hlavne pre Petra z chráneného pracoviska, to bola nezabudnuteľná skúsenosť z takéhoto podujatia. Peter si mohol po prvýkrát vyskúšať oslovovanie ľudí prechádzajúcich okolo stánku a prezentovať svoju službu. Napriek skorému ránnemu vstávaniu prekypoval energiou a deň si naplno vychutnal. Najväčším Petrovým zážitkom bolo získavanie podpisov od slávnych osobností z hereckej brandže, ktoré vydržali v priebehu dňa asi dve tisícky holandských tulipánov.

22-ročný Peter je mladý, veľmi komunikatívny chlapec. Je ZŤP s mierou poruchy nad 70 %. Pracuje na chránenom pracovisku v Dome sv. Anny ako pomocný obslužný personál k zdravotníckemu personálu na 4 hodiny denne. Má pracovnú zmluvu s riadnym popisom práce: vykonáva sanitárne práce, pomoc pri kŕmení klientov, dohľad pri výchovnej práci s klientmi. Spo-

lu s Petrom pracuje na chránenom pracovisku aj Milka, ktorá je skôr introvertný typ a tento rok sa neodvážila ísť na trh.

Mária Rajňáková

GKCH Prešov

DIECÉZNE CHARITY V KOŠICIACH A PREŠOVE POMÁHAJÚ PRI ODSTRANOVANÍ ŠKÔD

Po povodniach v Košickom samosprávnom kraji sa aj Arcidiecézna charita Košice zapojila do odstraňovania škôd. V Sečovciach, vo Vojčiciach a Milhostove zapožičala občanom, ktorých postihli záplavy, vysúšače stien. „Vysúšače pomôžu oveľa skôr sprevádzkovať zaplavené a zamokrené miestnosti, a tak zmierniť následky záplav a celkové škody v domácnostiach.“ uviedol Ing. Cyril Korpesio, riaditeľ Arcidiecéznej charity Košice.

„Všetky sušiče budov, ktoré má Gréckokatolícka charita Prešov a Arcidiecézna charita Košice sú už v týchto dňoch rozpožičané. Aby sme mohli konať pružne, zvažujeme zapožičať vysúšače od Českej charity. Z dlhodobého hľadiska sa však ukazuje mať dostatok vlastných zásob materiálu a zariadení, ktoré sú potrebné, keďže niektoré obce zažívajú povodne aj 1-2 krát do roka,“ uvádza Radovan Gumulák.

Podporiť zakúpenie ďalších vysúšačov, ktoré budú v prípade budúcich povodní opätovne poskytnuté domácnostiam, alebo na kúpu materiálu na obnovenie zaplavených domov a priestranstiev, môžete kedykoľvek na účet Slovenskej katolíckej charity 4008058424/7500 v ČSOB, variabilný symbol pre tohtoročné povodne je 170.

Chudobní a charita vo svetle sociálneho učenia Cirkvi (II. časť)

Láska Cirkvi k chudobným sa inšpiruje evanjeliom blahoslavenstiev, Ježišovou chudobou a jeho pozornosťou voči chudobným. Táto láska sa týka materiálnych potrieb a početných foriem kultúrnej a náboženskej chudoby. Cirkev už od začiatku napriek previneniam mnohých svojich údob, neprestala plniť svoju úlohu uľaviť im, brániť ich a oslobodiť. Učenie Cirkvi sa stále obracia na vzťah medzi láskou a spravodlivosťou. Cirkev učí pomáhať bližným v ich rozličných potrebách a v spoločenstve ľudí nešetrí nespočetnými skutkami telesného i duchovného milosrdenstva. Dávať almužnu chudobným je medzi týmito skutkami jedným z hlavných svedectiev bratskej lásky a je aj vykonávaním spravodlivosti, ktorá sa páči Bohu. Aj katechizmus katolíckej Cirkvi učí podobne: „Náš Pán nás upozorňuje, že budeme od neho odľúčení, ak nebudeme pomáhať chudobným a malíčkym, ktorí sú jeho bratmi.“ Zapojenie sa Katolíckej cirkvi do starostlivosti o ľudí bez domova musí byť založené na fundamentálnej pravde, že v nich je prítomný trpiaci Kristus. Nasledovaním príkladu Krista potrebujeme týchto ľudí počúvať, získať si ich dôveru a budovať s nimi vzťahy. S týmto úmyslom by sme mali pristupovať k tým na ulici v pozitívnom úsilí a podľa vzoru, ktorý nám ponúka podobstvo o milosrdnom samaritánovi. Východiskom pre vlastné poslanie Cirkvi v oblasti služby núdnym je jednoducho odpoveď na to, čo je v danej situácii bezprostredná potreba: hladných treba nasýtiť, nahých zaodieť, chorých ošetriť a liečiť, uväznených navštíviť. Sociálne iniciatívy Cirkvi a spolupracujúce inštitúcie, počnajúc diecéznou, národnou a medzinárodnou úrovňou, musia robiť, čo je v ich silách, aby boli k dispozícii náležité prostriedky a najmä ľudia, ktorí vezmú na seba tieto úlohy. K dosiahnutiu lepšieho sveta prispievame len tým, že konáme dobro teraz v prvej osobe, so zánietením a všade tam, kde je na to

možnosť. Cirkev neponúka ľuďom len materiálnu pomoc, ale aj duchovnú posilu a uzdravenie. Táto pomoc je neraz dôležitejšia než materiálna podpora. Tvrdenie, že spravodlivé štruktúry by spravili zbytočnými diela charitatívnej lásky, v sebe skrýva materialistické chápanie človeka: poveru, že človek vraj žije „len z chleba“ (Mt 4, 4), presvedčenie, ktoré ponizuje človeka a neuznáva práve to, čo je najvlastnejším spôsobom ľudské.

Katolícka cirkev na Slovensku prostredníctvom dobrovoľníckej a profesionálnej pomoci ľuďom v núdzi a vďaka podpore darcov sa usiluje čo najviac znížiť počet ľudí, ktorí sa nachádzajú v akejkoľvek núdzi. Túto činnosť vykonáva bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie núdných. Spreádzajú ju osvetou v spoločnosti, ovplyvňovaním zákonodarcstva, spolupracou so štátnou správou, samosprávami, tretím sektorom i zahraničnými partnermi. Cirkevné sociálne a charitatívne organizácie a rehole v zmysle svojej charizmy (poslania) a v zmysle lásky pomáhajú chorým, starým, opusteným, deťom a mladým, rodinám v núdzi, matkám s deťmi v núdzi, ohrozeným deťom a matkám, postihnutým ľuďom, zomierajúcim, ľuďom bez domova, migrantom aj utečencom. Veľké množstvo veriacich sa angažuje v službe lásky prostredníctvom činnosti hnutí, občianskych združení, nadácií, neziskových organizácií a neformálnych iniciatív. Pre rok 2010, a na nasledujúcu dekádu (EÚ 2020), žiada Charita európske a národné inštitúcie dôsledne bojovať proti chudobe a vyzýva ich, aby sa zaviazali na zabezpečenie integrálneho rozvoja ľudských zdrojov (*Caritas in veritate*, 67). Sme presvedčení, že každý človek je synom alebo dcérou Boha skrze Krista, nášho Spasiteľa. Každý z nás má nárok na pomoc!

Dajme dnes všetkým rovnakú šancu! Veď zajtra môžeme potrebovať pomoc my!

rg

Fenomén obchodovania s ľuďmi dorazil aj k nám

Slovensko patrí v tomto fenoméne podľa Ministerstva vnútra k zdrojovým, tranzitným a už aj k cieľovým krajinám. Vo svete sa ročne obeťou obchodovania s ľuďmi stane 700 000 až 2,5 milióna ľudí. Počet zistených prípadov obchodovania s ľuďmi podľa polície na Slovensku klesá. Vyplýva to z jej štatistik. Vlni ich bolo deväť, čo je najmenej od roku 2003. Aké sú rámcové podmienky na Slovensku? Akým spôsobom sa zapája Slovenská katolícka charita a kam sa môžu ľudia obracať? Toto všetko sa dozvieme z nasledovných príspevkov.

Palermský protokol definuje mechanizmus obchodovania s ľuďmi podľa týchto troch charakteristických prvkov:

Konanie: verbovanie, odovzdanie, prechovávanie alebo prevzatie ľudí;

Prostriedky: hrozba alebo použitie násilia, iné formy donucovania, únos, podvod, lesť, zneužitie právomoci alebo zraniteľného postavenia;

Účel: vykorisťovať spôsobmi ako je prostitúcia, sexuálne zneužívanie, nútená práca, otroctvo alebo praktiky podobné otroctvu, zotročovanie alebo odoberanie orgánov na nelegálne účely.

Obchod s ľuďmi na území Slovenskej republiky je pomerne novým fenoménom. Jeho nástup a následný rozvoj je spájaný so špecifickou migračnou situáciou po uvoľnení režimu na štátnych hraniciach európskych štátov začiatkom 90-tych rokov 20. storočia. V tom období sa predovšetkým ženy z východnej a juhovýchodnej Európy stali žiadaným „tovarom“ na západoeurópskom trhu nelegálneho obchodovania s ľuďmi. Tento jav zasiahol aj Slovenskú republiku, ktorá sa v priebehu 90-tych rokov zmenila z čisto zdrojovej krajiny na krajinu zdrojo-

vo-tranzitnú, a zároveň došlo aj k rozvoju ďalších foriem obchodovania s ľuďmi, vrátane pracovného vykorisťovania. Dôvodom týchto zmien bol najmä prechod na trhový systém ekonomiky, rastúci dopyt po lacnej pracovnej sile v tzv. sexbiznise, a tiež susedstvo s Rakúskom a Českou republikou. Jednou z hlavných príčin obchodu s ľuďmi je využívanie zložitej ekonomickej situácie časti obyvateľstva v zdrojových krajinách a následné úsilie páchatelov nalákať najmä mladých ľudí na vidinu rýchleho zárobku v zahraničí.¹

Od roku 2002 sa Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) na Slovensku venuje aktivitám v oblasti prevencie a zvyšovania povedomia o probléme obchodovania s ľuďmi, ako aj budovaniu kapacít slovenských organizácií a inštitúcií pracujúcich v oblastiach, ktoré môžu prísť v rôznej forme do kontaktu s touto problematikou. Začiatkom roku 2008 bola IOM prostredníctvom výberového konania vybraná ako spolupracujúca organizácia v rámci programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi financovaného Ministerstvom vnútra SR (MV SR), ktorého cieľovou sku-

pinou sú obeť obchodovania s ľuďmi tak slovenskí občania, ako aj cudzinci.

Program podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi má za cieľ poskytnúť pomoc obetiam, ktoré sa chcú dobrovoľne vrátiť na Slovensko alebo do svojej krajiny pôvodu, alebo sa už na Slovensku nachádzajú a hľadajú pomoc pri reintegračnom procese. V rámci programu majú právo na:

- izoláciu z kriminálneho prostredia,
- legalizáciu pobytu na území Slovenskej republiky,
- možnosť bezpečného ubytovania, po prípade anonymného ubytovania, ak o to obeť požiada,
- 40 dňovú dobu na zotavenie (od roku 2010 až 90 dňovú dobu) na zotavenie,
- komplexnú starostlivosť počas celej doby trvania trestného konania, ak sa obeť rozhodne spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní,
- finančnú podporu,
- sociálnu pomoc (humanitárna pomoc, pomoc pri kontaktoch s úradmi) a duchovnú pomoc,
- psychosociálne poradenstvo,
- psychoterapeutické služby,
- právne poradenstvo (pomoc pri právnych úkonoch a právne zastupovanie),
- tlmočenie,
- zdravotnú starostlivosť (vyhľadanie lekára, napr. gynekologické vyšetrenie, testy HIV a iné pohlavne prenosné choroby, neurologické vyšetrenie),
- rekvalifikačné kurzy (jazykové) a pomoc pri hľadaní práce,

„Pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi“

Už dva roky úspešne beží pod hlavičkou SKCH projekt na pomoc obetiam obchodovania s ľuďmi. Pre vynikajúce výsledky v Českej republike sme sa rozhodli vstúpiť do tejto problematiky ako charita aj na Slovensku. Koordinátorkou je sestra Bohdana Bezáková CJ, ktorá predstaví v nasledujúcom príspevku tri etapy projektu, doterajšie úspechy. V závere sa nachádza informácia o Národnej linke pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

ČO JE OBCHODOVANIE S ĽUĎMI?

Podľa odhadov medzinárodných organizácií je na celom svete ročne obchodovaných viac ako 4 milióny osôb. Pri obchodovaní s ľuďmi dochádza k zneužívaniu ľudí inými osobami. Obchodované osoby sú držané pod vyhrážkami alebo fyzickým násilím na nejakom často od domova vzdialenom mieste alebo v cudzine, sú nútené k práci, ktorú by dobrovoľne nevykonávali, alebo v podmienkach, ktoré by boli pre ne za normálnych okolností neprijateľné. Často sa stáva, že za prácu nedostávajú žiadnu alebo len minimálnu mzdu, musia pracovať dlhé hodiny bez možnosti odpočinku, s minimálnym prisunom stravy.

Obchodníci s ľuďmi najčastejšie zneužívajú ženy a deti k poskytovaniu sexuálnych služieb. Obchodovanie s ľuďmi má aj iné formy, ako napr. zneužívanie a nútenie ľudí k práci v poľnohospodárstve, v domácnostiach alebo obchodovanie za účelom nútených sobášov, dlžné otroctvo, kedy pracovník nemá šancu splatiť dlhy, predaj ľudských orgánov.

Slovensko je zatiaľ prevažne zdrojovou a tranzitnou krajinou pre obeť obchodovania. Slovenky, ktoré sa stávajú obeťami, odchádzajú najviac do Nemecka, Rakúska, Holandska, Talianska, Švajčiarska, Japonska za ponukou legálnej práce s vysokým zárobkom. Je im sľúbené zaistenie a vybavenie všetkých dokladov, ktoré súvisia s pobytom v zahraničí. Podmienky a dohody sa neskôr na mieste menia, ženy sú zbavené slobody a dokladov, ktoré súvisia s pobytom v zahraničí a stávajú sa tak obeťami obchodovania. Vyhrážkami a fyzickým týraním sú nútené k otrockej práci a k prostitúcii.

Cudzinky, ktoré sú prevádzané cez Slovensko do krajín EÚ, pochádzajú predovšetkým z Ukrajiny, Bieloruska, Moldavska, Rumunska, Bulharska, Číny a Vietnamu. Sú nalákané falošnými sľubmi, že si ľahko a rýchlo zarobia ako pomocnice v domácnosti, upratovačky, predavačky, modelky alebo im je ponúknutý vydaj do „lepšieho sveta“. Často bez platných dokladov a bez pracovného povolenia k pobytu sa ocitnú vo vážnej situácii núdze a ľahko sa stanú obeťami obchodníkov s ľuďmi, na ktorých

sú po všetkých stránkach závislé. Príčiny tohto novodobého otroctva sa spájajú najmä s javmi, akými sú: chudoba, nezamestnanosť, slabé sociálne a ekonomické štruktúry, nedostatočný prístup k vzdelaniu a iným zdrojom, absencia rovnosti príležitostí, násilie páchané na ženách a deťoch, rasová a etnická diskriminácia, dôsledky ilegálnej migrácie a nelegálnej práce.

PREVENCIA

Keďže Slovensko je prevažne zdrojovou a tranzitnou krajinou pre obeť obchodovania s ľuďmi, je dôležité venovať sa na Slovensku prevencii. Cieľom preventívnych prednášok je rozšíriť poznatky mládeže o tomto jave a uznať, že existuje tento problém a vyvolať zmenu v postoji od ľahostajnosti k ochrane seba samého a iných.

Súčasťou prednášok je poskytnutie informácie o dokladoch, o pracovnom povolení, ako zaistiť ich legitímnosť a vyhovieť požiadavkám na vycestovanie. Taktiež sa preventívne prednášky zameriavajú aj na varovanie pred možnými ponukami, ktoré obsahujú podozrivé prvky, ako sú sľuby, že „všetko sa vyrieši, len čo budete na mieste“. Tiež poskytnutím informácií o skutočných mzdách a varovaním pred prípadnými rozpormi medzi pracovným miestom a sľubmi

- komplexnú starostlivosť počas doby na prípravu obeť na návrat do krajiny pôvodu, ak obeť prejaví záujem o vrátenie sa do krajiny pôvodu,

- možnosť zaradenia do programu ochrany svedka podľa osobitného Zákona č. 256/1998 Z. z. o ochrane svedka v znení neskorších predpisov,

- možnosť získania trvalého pobytu, ak je to v záujme Slovenskej republiky podľa osobitného Zákona č. 48/2008 Z. z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov,

- pomoc pri dobrovoľnom návrate do krajiny pôvodu a sprostredkovanie pomoci mimovládnej organizácie pôsobiacej v krajine pôvodu.

Obeť obchodovania s ľuďmi môže do Programu odporučiť ktorákoľvek organizácia, inštitúcia alebo fyzická osoba, ktorá má podozrenie, že prišla do kontaktu s takouto obeťou. Na posúdenie oprávnenej pomoci je potrebné vyhlásenie kvalifikovanej referujúcej organizácie (mimovládnej organizácie pôsobiacej v oblasti pomoci obeť obchodovania), polície alebo vstupný rozhovor, ktorý v zmysle medzinárodných pravidiel pre identifikáciu obeť realizujú pracovníci IOM.

Monika Turacová
Spišská katolícka charita

¹ MV SR: Obchodovanie s ľuďmi.[online]. Bratislava: MV SR, Apríl 2010. [citované 2010-04-14]. Dostupné na internete: <http://www.minv.sk/?obchodovanie-s-ludmi>

ným platom. Uistením, že v prípade podzrenia sa dá dohodnúť oddialenie odchodu. Zámerom je poskytnúť informácie a odporúčania pre prípad, že sa niečo stane, ale nie odradiť od migrácie. Prednášky sa realizujú vo vyšších ročníkoch základných škôl, na stredných školách, v centrách voľného času a v pastoračných centrách.

VYHĽADÁVANIE A PODPORA

V poslednom období sa cez skúsenosti partnerských charitatívnych organizácií v zahraničí ukázalo, že mnoho obetí obchodovania s ľuďmi sa nachádza v záchytných, pobytových a detenčných zariadeniach (útvary policajného zaistenia) pre cudzincov. Ide nielen o obeť nútenej prostitúcie, ale aj nútenej práce. Títo ľudia majú buď priamu skúsenosť, alebo sa vo svojom okolí stretli s týmto fenoménom a sú potenciálne ohrození. Projekt sa zameriava na prevenciu, vyhľadávanie a následnú podporu a pomoc obetí obchodovania s ľuďmi v zariadeniach pre žiadateľov o azyl, a to prostredníctvom preventívnych prednášok, individuálnych konzultácií a poskytnutí poradenstva, pomoci, podpory v prípade odhalenia obetí obchodovania.

OCHRANA A REINTEGRÁCIA

Cieľom reintegračného programu pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi je:

- pomôcť obchodovaným ženám navrátiť späť možnosť aktívnej účasti na normálnom živote,
 - znovu nájsť svoju dôstojnosť a slobodu,
 - prevziať plnú zodpovednosť za svoj ďalší život,
 - pomôcť im získať stratenú dôveru nielen vo svoje okolie, ale predovšetkým samých v seba, vo svoje schopnosti, získať sebaistotu a predpoklady k tomu, aby boli schopné uplatniť svoje získané nové skúsenosti v ďalšom živote, vo svojom budúcom zamestnaní, v novej rodine...
- V rámci ochrany a reintegrácie poskytujeme:
- chránené bývanie s utajenou adresou
 - sprostredkovanie lekárskej a zdravotníckej starostlivosti, stravu a oblečenie
 - finančnú, sociálnu, právnu a duchovnú podporu
 - psychologickú a terapeutickú pomoc
 - osobnú asistenciu
 - pomoc pri legalizácii pobytu obetí obchodovania
 - kontakt s rodinou a príbuznými
 - pomoc pri organizovaní návratu do zeme pôvodu
 - zabezpečenie jazykových, rekvalifikačných a motivačných kurzov
 - podporu pri hľadaní nového pracovného uplatnenia a ubytovania

Kontakt: Sr. Bohdana Bezáková CJ, Slovenská katolícka charita, Kapitulská 18, Bratislava tel.: 0918 994 754, e-mail: stoptrafficking@charita.sk

Čo sa dosiahlo počas dvojročného fungovania projektu

Projekt pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi bol v roku 2008 v našej organizácii prípravným projektom. V tomto období sme sa zamerali na prevenciu na školách a prípravu ubytovacích kapacít na celom území Slovenska. Príprava dlhodobej reintegrácie spočíva aj vo vzdelávaní potenciálnych pracovníkov s obetami obchodovania. Počas roka sa uskutočnili preventívne besedy na 17 základných a stredných školách, pričom návštevnosť presiahla 1 250 účastníkov. Mestá, v ktorých boli realizované prednášky na školách: Prešov, Bratislava, Trnava, Bardejov, Lučenec, Košice, Považská Bystrica, Topoľčany, Banská Bystrica, Skalica, Veľký Krúš, Žilina, Čadca, Rajec. Ďalším dôležitým krokom boli rokovania zamerané na dohodnutie možností ubytovania pre obeť obchodovania v rámci zariadení SKCH. Ubytovacie priestory sú nevyhnutne potrebné na dlhodobú reintegráciu obetí obchodovania s ľuďmi. Aby bol zaručený optimálny výber zariadení, pre-

behli stretnutia s riaditeľmi diecéznych charít. Sr. Bohdana osobne navštívila vytvorené zariadenia a obhliadla ich. Vybrané a pripravované ubytovacie zariadenia na dlhodobú reintegráciu obeť v rámci siete SKCH na území Slovenska a v spolupráci s rehoľnými kongregáciami.

Vzdelávanie potenciálnych pracovníkov na prácu s obetami obchodovania s ľuďmi prebehlo v novembri 2008 počas trojdňového seminára „Porozumieť a konať – obchodovanie s ľuďmi“. Seminár pripravila SKCH s organizáciou IOM (Medzinárodná organizácia pre migráciu) za finančnej podpory Ministerstva vnútra SR. Vyskolených bolo 35 charitných pracovníkov a členov rehoľných kongregácií, ktorí sú pripravení na realizovanie prevencie a dlhodobej reintegrácie obetí obchodovania s ľuďmi.

V roku 2009 prebehlo vyhľadávanie obetí cez preventívne prednášky a osveta s cieľom informovanosti a identifikácie, spojené s rozdávaním preventívnych brožúr, komixov a čísla na Linku pomoci obetiam obchodovania. Zúčastnilo sa ich 1378 poslucháčov z deviatich ročníkov, stredoškôľakov a v pastoračných centrách pre mládež. Okrem toho sa uskutočnili prednášky pre rôzne rizikové cieľové skupiny: mládež

Profil obetí a páchatel'ov

Kto sa stáva zväčša obeťou a akými charakteristickými črtami sa vyznačujú páchatelia? Táto typológia vyplýva z praxe, nie je však konečná, nakoľko sa obchodovanie s ľuďmi stále vyvíja, tak aj profily sa menia.

Obete

Ženy vo veku 18-30 rokov
Základné až stredoškolské vzdelanie
Z menších miest a vidieka
Slobodné
S nestabilným sociálno-ekonomickým zázemím
Zázitky so zneužívaním v detstve

Páchatelia

Muži vo veku 18-55 rokov
Dobre vyzerajúci s prirodzeným šarmom
Organizovaní do menších ale aj medzinárodných skupín, prepojení na podsvetie či mafiu fungujúci samostatne
S rozdielnym stupňom vzdelania
Za účelom finančného zisku

Príklady zo života

Prípady nie na odstrašenie vycestovať, ale na otvorenie očí, aby ste sa nedali nachytať a vedeli rozoznať pochybné praktiky.

PRÁCA V SEXBIZNISE

Ženu z Albánska zobrali do Belgicka v sprievode brata jej budúceho pasáka. Najskôr ju zamkli v hotelovej izbe, neskôr v dome ďalšieho priateľa. Musela pracovať ako prostitútka a odovzdávať zarobené peniaze najstaršiemu z bratov. Ak odmietla, zbili ju. Klienti platili priamo pasákovi. Bola neustále sledovaná a kontrolovaná, či je v byte.

PRÁCA V DOMÁCNOSTI (AU PAIR, OPATROVATEĽKY)

23-ročné dievča zo Sríanky dostalo cez sprostredkovateľa ponuku pracovať vo Francúzsku pre diplomata. Podľa pracovnej zmluvy sa mala starať o deti, ale v skutočnosti musela vykonávať domáce práce. Pracovala sedem dní v týždni od šiestej ráno do jednej až tretej v noci. Bili ju a nedostávala nijakú mzdu. Domáci sa niekoľkokrát pokúsil nadviazať s ňou sexuálny vzťah. Po šiestich mesiacoch sa jej podarilo utiecť. U diplomata pracovali v rovnakých podmienkach aj ďalší ľudia.

Zdroj: IOM – Základné informácie o problematike obchodovania s ľuďmi 2009, s. 14-16

PRÁCA V TOVÁRNI

25-ročný Sýrčan sa rozhodol ísť pracovať do Bruselu. V Taliansku dostal telefónne číslo textilnej továrne, kde začal pracovať. Majiteľ podniku sa staral o jeho osobné vlastníctvo a dohodli sa, že mu dohodnutú mzdu nevyplatí až dovtedy, kým sa nebude chcieť vrátiť k svojej rodine. Mladík pracoval po dobu päť mesiacov sedem dní v týždni. Spával a jedával v továrni. Po pracovnom úraze ho vyhodili, pretože už nebol schopný dostatočne tvrdo pracovať. Nikdy nedostal naspäť svoj majetok, peniaze ani zárobok.

rómskej národnosti, ženy v azylovom dome. Osvetová činnosť prostredníctvom seminára „Porozumieť a konať – obchodovanie s ľuďmi“ pre katechetov nitrianskeho a močenského dekanátu pre študentov teológie a pastoračných pracovníkov pre kňazské semináre v Badíne a v Prešove a ženské rehole a vo farnosti Martin.

Vyhľadávanie zahraničných obetí obchodovania s ľuďmi v zariadeniach pre žiadateľov o azyl sa realizovalo cez osvetu, informovanosť a následne ponúknuté osobné konzultácie v problematike obchodovania s ľuďmi pre žiadateľov o azyl v Útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov v Medvedove a v Sečovciach, v záchytných a pobytových zariadeniach v Humennom, v Opatovskej Novej Vsi a v Rohovciach. Návšteva každého zariadenia sa realizovala min jedenkrát mesačne, pričom spolu ich bolo 38. Prednášky a konzultácie boli spojené s rozdávaním letákov vo viacerých jazykoch, ktoré sú zamerané na identifikáciu obetí obchodovania.

V rámci podprojektu Dlhodobej reintegrácie sme prijali tri klientky, ktorým sme poskytovali komplexnú starostlivosť. 1. sep-

tembra 2009 sme otvorili chráneného bývanie s utajenou adresou pre obeť obchodovania na krízovú intervenciu a dlhodobú reintegráciu v spolupráci s jednou reholnou kongregáciou.

NÁRODNÁ LINKA POMOCI OBEŤAM OBCHODOVANIA S ĽUĎMI

0800 800 818

Potrebuješ poradiť alebo máš skúsenosť, ktorú potrebuješ prekonzultovať? Ozvi sa na národnú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

Na čo je?

Úlohou Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi je poskytovať pomoc a informácie osobám, ktoré sa mohli dostať do rizikovej situácie v súvislosti s obchodovaním s ľuďmi. Pri identifikácii a pomoci v takýchto prípadoch sprostredkúva linka pomoci kontakt na organizáciu alebo inštitúcie, ktoré vedú poskytnúť najrýchlejšiu a najúčinnnejšiu pomoc, prípadne je im ponúknutá možnosť využiť služby Progra-

mu návratu a reintegrácie obchodovaných osôb.

Odkedy je spustená? Kto ju prevádzkuje?

V rámci Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi financovaného Ministerstvom vnútra SR prevádzkuje IOM od 1. júla 2008 Národnú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi. Technickú prevádzku linky finančne podporuje spoločnosť T-Mobile Slovensko.

Kto môže na ňu volať?

Služby linky sú ďalej zamerané na prevenciu a elimináciu rizík spojených s prácou v zahraničí, pričom volajúcich upozorňujú na nebezpečenstvo obchodovania s ľuďmi. Linka tak zároveň slúži ako nástroj prevencie rizík spojených s pracovnou migráciou a nechránenou prácou zraniteľných skupín obyvateľstva.

Kedy môžem na linku volať?

Linka 0800 800 818 je bezplatná telefónická linka prevádzkovaná v pracovných dňoch od 9.00 do 17.00 hodiny. Mimo pracovných hodín je nepretržite k dispozícii záznamník: volajúci môže v prípade potreby zanechať svoje telefónne číslo a operátor telefonickej linky ho následne spätne kontaktujú. Na linku možno telefonovať len zo SR.

Kontakt

Číslo 0800 800 818 je vyhradené na telefonáty ľudí, ktorí sa cítia ohrození, alebo vedú o niekom vo svojom okolí, že je zatiahnutý do tohto problému alebo na prevenciu pred vycestovaním do zahraničia. Môžeš aj poslať mail na helpilinka@iom.int Odporúčané rady sú na internete www.bezpecnecestovanie.iom.sk Zdroj: www.iom.sk

Ďalšie organizácie pôsobiace v tejto oblasti:

IOM – Medzinárodná organizácia pre migráciu www.iom.sk
Dotyk www.dotyk.sk, dotyk@dotyk.sk

JANUÁROVÉ ZEMETRASENIE NA HAITI ZNAMENALO PRE SLOVENSKÚ KATOLÍCKU CHARITU NIELEN VEREJNÚ FINANČNÚ ZBIERKU, ALE AJ OSOBNÚ NÁVŠTEVU KRAJINY. VĎAKA TOMU SA NÁM PODARILLO NÁSLEDNE ZÍSKAŤ TRI ROZHOVORY. KRÁTKE ÚRYVKY Z KAŽDÉHO Z NICH ZVEREJŇUJEME EXKLUZÍVNE V TOMTO ČASOPISE. POSÚDTE SAMI, ČI BOLA PODPORA TEJTO KRAJINY AJ VAŠOU SPRÁVNOU VOĽBOU.

„Už nemusím chodiť za nimi ako žandár“

S cukrovou trstinou v jednej ruke a plechovkou osviežujúceho zlatistého moku v druhej ruke ma víta opálená tvár starého muža. Pevne mi zovrie ruku a kamarátsky ma pozdraví. Pomalými krokmi sa za rôznych úvah presúvame do jednoduchej miestnosti so stolom a stoličkami pre návštevy, aby sme nahrali tento rozhovor so Saleziánom, pátrom Augustínom, ktorý pôsobil na Haiti už 20 rokov.

Kde vás zemetrasenie zastihlo?

No mal som šťastie, bola to vôľa Božia, že som odišiel jeden deň predtým z hlavného mesta. Boli sme u Saleziánov, kde sa všetko zrútilo. Tam v horách, kde bývame a pracujeme, sme to cítili len trochu, nič sa nepokazilo. Z mesta prišlo mnoho ľudí, ktorým sa zrútili domy, prepadli byty, stratili rodičov, či detúrence. Bolo im treba pomôcť, keď hľadali útočisko u nás.

Kam smerovali vaše myšlienky?

Že keď človek ešte môže byť pri niečom užitočný, tak ho Boh chráni. To je len moja mienka, ale myslím, že je to tak.

Aký máte vzťah s domácimi?

Tam kde sme, nás ľudia chránia. Ja som nemal sklady, kadečo stálo vonku a nič mi neukradli. Na Haiti je to nevídané.

Vy bývate v horách a učíte tam ľudí poľnohospodárstvu. Prečo ľudia schádzajú z hôr?

Myslia si, že v meste im bude lepšie. Ale vidíte, v meste bolo zemetrasenie oveľa ničivejšie ako v horách. Nemuselo sa im to stať, keby ostali tu v horách, kde sa narodili.

Ako ich učíte dopestovať si plodiny, aby mali o poľnohospodárstve záujem?

Zbytočne je robiť kázne v kostole. Treba začať príkladom a ukazovať im. My sme napr. začali robiť naše zeleninové záhrady. Niektorých sa to dotklo, ale nie všetkých. Ale aspoň tých, ktorých pestovanie oslovilo, tých sme podchytili. Ich záhrady sa ujali a všimli si ich aj ostatní. Ale to sa dá robiť iba tam, kde je voda blízko, kvôli polievaniu zeleniny. Jedna záhradka s rozlohou 300m² si vyžaduje 1000 litrov vody denne, ale úroda je potom prekrásna. Kde je voda ďalej, je lepšie sadiť ovocné stromčeky, tie sú menej náročné na zavlažovanie. Tie treba hnojiť a kým vyrastú trvá to niekoľko rokov, už sme tiež začali. Teraz potrebujem šikovného poľnohospodára, keby ste o niekom vedeli... *(ak by mal niekto záujem o misiu na Haiti ako poľnohospodár, nech kontaktuje Sekretariát na adrese pri obsahu)*

Čo môžeme nájsť vo vašich záhradách?

Všetko, dopestujeme všetko ako aj u nás a ešte aj také druhy, ktoré na Slovensku nepoznáme. Úrodu máme trikrát do roka. Čo sa týka zeleniny, tak nám nikdy nič nechýba a vždy ju máme čerstvú. Keby sme si nedopestovali, musel by niekto cestovať dve hodiny do mesta a ešte by sme všetko aj nedostali a ešte aj čas obeda by prešiel.

Vidíte priestor spolupráce so Slovenskou katolíckou charitou na nejakom konkrétnom projekte?

Pomôcť školstvu a zvýšiť vzdelanostnú úroveň žiakov, ale aj starších ľudí. Napr. usporadúvať semináre spojené s ukázkami rôznych profesií a dať im obed, ktorý im bude vzácny. To nie je ale také lacné. Školské pomôcky, kantíny pre študentov chýbajú. Neexistuje stredná škola, a tak je 50-tisíc ľudí bez stredoškolského vzdelania. Najväčší význam by mali odborné školy, napr. zamerané na poľnohospodárstvo alebo remeslo. Až neskôr môžu vznikať stredné školy, ktoré by pripravovali na vysoké školy a tie vychovávali ľudí pre politiku. Na Haiti chýbajú dobrí politici, ktorí by sa starali o štát, o národ.

„Mám len málo prostriedkov, ale mám veľký sen“

Takto hovorí haitský lekár Dr. Olnick, ktorého rodina patrí medzi priamo zasiahnuté zemetrasením. On sám bol v tom čase na letisku, z ktorého neodletel. Nevedel však, čo sa udialo v hlavnom meste, až kým nestretol objímajúcich sa ľudí.

Ako vy vnímate situáciu po katastrofe? Aké vidíte rozdiely pred a po zemetrasení?

Podľa mojich pozorovaní sú zmeny také početné, že otázka je veľmi zložitá. Aby som mohol na ňu odpovedať, treba zvážiť rôzne hľadiská, ako: politické, ekonomické, sociálne a náboženské.

Z politického hľadiska sa štátnici ukazujú obetavejši ako kedy predtým. Sťažujú sa na nedostatok prostriedkov na vyriešenie aktuálnych problémov krajiny. Z toho vyplýva myšlienka vytvorenia dočasnej vlády, ktorá by mala na starosti osud krajiny. Veľa ľudí však nesúhlasí s touto myšlienkou, lebo si myslia, že by to bolo neužitočné.

Z ekonomického hľadiska je situácia na Haiti po katastrofe kritickejšia ako predtým. Viac ako 75 % súkromných a verejných podnikov je zničených, tisíce ľudí, ktorí žili v extrémne ťažkých situáciách, ktorí mali sotva z čoho vyžiť, žijú teraz v ešte horších podmienkach. Pre niektorých z nich bol dom základným zdrojom príjmov. Oni ich stratili mrknutím oka.

Je zrejmé, že počet postihnutých, sirôt, vdov a vdovcov sa značne zvyšuje, čo zväčšuje problém uspokojiť najzákladnejšie potreby. V niektorých rodinách osoba, ktorá mala schopnosť postarať sa o potreby rodiny, zahynula a oni zostali bez útočiska. Teraz

využívajú potravinovú pomoc rôznych medzinárodných organizácií, ktorá však nebude zabezpečená na dlhé obdobie, takže bez nádeje ostáva na tvárach väčšej časti postihnutých, ktorí žijú v stanoch. Je pravda, že vďaka medzinárodnej pomoci sa nájdu takí, ktorí žijú v lepších podmienkach ako pred zemetrasením, ale ak nebudeme mať správne miery, bude to ešte horšie. Straty na majetkoch sú veľmi vysoké. Pre to málo, ktoré podnikateľom ostalo, zvyšujú ceny výrobkov, aby mohli pokryť manko, a tak sú to spotrebitelia, ktorí nesú tieto následky.

Zmeny zo sociálneho a náboženského hľadiska sú prepojené. Ľudia sú zjavne milší. Niektorí si myslia, že ak nám Boh preukázal priazeň a ochránil nás pred smrťou pri zemetrasení, musíme sa rozísť so zlom. Je pozoruhodné, že mnoho ľudí sa vzdalo takých praktík ako napr. woodoo, aby zasvätili svoje životy Bohu.

Kde ste sa nachádzali vy počas zemetrasenia?

Počas zemetrasenia som bol v Port de Paix (hlavné mesto severozápadného kraja, v ktorom sa nachádza aj Mole saint Nicolas, kde sa usadila slovenská misia). Tu som sa zúčastnil na lekárskejších aktivitách, ktoré sa mali pôvodne konať 9., ale boli presunuté na 11. januára. Po týchto aktivitách som si chcel kúpiť lístok na autobus, ale vtedy bolo veľmi ťažké chytiť miesto, lebo veľa ľudí cestovalo domov z prázdnin. Okolo 16:45 som prechádzal okolo letiska, zaregistroval som veľký hluk. Myslel som si, že je to lietadlo, ktoré odlietalo alebo pristávalo. Videl som veľa ľudí ako sa smiali, skákali a objímali sa. Pýtal som sa čo sa tu deje? Konečne som videl prejsť niekoho popri mne a opý-

mu. Napriek všetkým snahám zachrániť troch členov rodiny, ktorí boli v dome, podarilo sa mu vytiahnuť len dvoch, pretože tretí bol už mŕtvy. Čo sa týka materiálnych škôd, stratili sme všetko. Nedarí sa nám vytiahnuť nič z toho, čo sme mali vnútri.

Ako vidíte potreby krajiny po zemetrasení?

Po zemetrasení sa môžu potreby haitského obyvateľstva rozdeliť na potreby krátkodobé, potreby stredného trvania a potreby dlhodobé. Krátkodobé potreby zahŕňajú starostlivosť o zranených a fyzicky alebo psychicky traumatizovaných, potreby pitnej vody a jedla. Potreby stredného trvania sú dočasné prístrešky ako stany a ešte jedlo, voda a zdravotná starostlivosť.

Čo sa týka dlhodobých potrieb, sú to tie, ktoré existovali ešte pred zemetrasením: potreby jedla, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania. Nesmie to však byť zamerané na dary zo zahraničia, ale haitský ľud a haitská vláda si musí uvedomiť zodpovednosť a prijať politiku, ktorá sa bude snažiť zvýšiť národnú produkciu.

Čo by ste vy chceli zmeniť vo vašej krajine?

Na Haiti je toľko vecí, čo by bolo treba zmeniť. Keby som mal o nich hovoriť, desiatky strán by mi nestačili. Povedal by som však aspoň o niektorých z nich. Myslím stále na vzdelávacie programy, ktoré by umožnili Haiťanom lepšie žiť a chránili by ich prostredie. Vhodné je tiež prijať prísne opatrenia na boj proti korupcii, ktorá je podľa mňa jedna z hlavných prekážok pre rozvoj krajiny. Ja však nemám politické aspirácie, môžem si plniť len svoju osobnú povinnosť a robiť citlivým moje okolie. Čo sa týka zdravotnej starostlivosti vždy som v rámci možnosti odovzdával srdce a dušu pre pomoc ľuďom, ktorí to potrebujú, na hocijakom mieste, kde pracujem, vždy som najdostupnejší

haitský lekár, ktorý ošetruje pacientov nezávisle na ich ekonomických prostriedkoch a na ich spoločenskom postavení. Mám len málo prostriedkov, aby som pomohol ľuďom, ale mám veľký sen. V budúcnosti by som chcel postaviť nemocničné centrum, ktoré by ponúkalo všetky služby zadarmo, a takto by som mohol pomôcť znížiť následky chorôb a tiež znížiť úmrtnosť.

tal som sa, prečo sú ľudia takí spokojní? Odpovedal mi, že zažili zemetrasenie. Ja som to považoval za „obyčajné zemetrasenie“, pretože v Port de Paix nespôsobil žiadne škody. V tú chvíľu sa prerušili telefonické siete. Cez RFI (Radio France Internationale) a TFI (Television France Internationale) sme sa dozvedeli základné informácie o zemetrasení v hlavnom meste. Až v stredu 13. januára, keď som prišiel konečne do Port au Prince, som uvidel, čo otrasy napáchali.

Dotklo sa zemetrasenie nejako vašej rodiny?

Moja rodina je tiež obeťou tejto katastrofy. Zo štyroch členov rodiny, ktorí sa našli pod betónovými sutinami, traja prežili a jeden zomrel. Môj brat sa nachádzal na treťom poschodí budovy univerzity, ktorá sa zrútila. On zázračne prežil a potom zachránil ešte moje dve sestry spod trosiek nášho do-

„Sú zvedaví na zahraničného lekára“

V tíme slovenských lekárov, ktorí vycestovali na Haiti po zemetrasení bola aj Dr. Kristína Bandičová. O jej pracovných skúsenostiach a osobných dojmach z krajiny sa odzvieme viac z nasledovného rozhovoru.

Opíšte podmienky, ktoré máte v práci?

Naša klinika v Mole st. Nicolas, kde momentálne pôsobím, má k dispozícii tri konzultačné miestnosti, pôrodnú sálu, zákrokovú miestnosť (tá slúži na malú chirurgiu), laboratórium, lekáreň a dve hospitalizačné miestnosti. Pacienti za ošetrovanie platia 100 gourdes (čo sú približne 2 eurá). Nie je to veľa na haitské pomery, je to suma, ktorú si môže dovoliť väčšina miestneho obyvateľstva. Prichádzajú k nám pacienti aj zo vzdialenejších oblastí, mnohokrát vstávajú zavčas ráno o 03.00 a vydávajú sa na päťhodinovú pešiu púť, aby sa im dostalo zdravotnej starostlivosti. Nie je to z dôvodu, že by neexistovala nemocnica bližšie, no tá je zvyčajne pre nich cenovo nedostupná. Bežne musia platiť vysoké poplatky za konzultáciu u lekára, ak je potrebné laboratórne vyšetrenie, znamená to poplatok navyše a lieky si musia tiež zaplatiť. Suma sa tak môže vyšplhať až do výšky 800 gourdes. Naša klinika je za 100 gourdes pacientom plne k dispozícii: personál, laboratórium, lieky...

Čo sa týka materiálneho vybavenia kliniky, v podstate máme k dispozícii takmer všetko, čo spektrum pacientov všeobecného lekára vyžaduje. Pracovný deň začíname o 9.00, a podľa počtu pacientov končíme približne o 14.00/15.00 popoludní. Samozrejme sme pripravení zasiahnuť v ktorúkoľvek hodinu, ak sa vyskytne urgentný prípad.

Dôverujú chorí a zranení lekárom – misiónárom z iných krajín?

Mnohí pacienti uprednostňujú „bieleho“ lekára, lebo majú pocit, že vieme „viac“, že sa im dostane od nás lepšej zdravotnej starostlivosti, alebo len jednoducho preto že sú zvedaví na zahraničného lekára. Raz ku

mne prišla tehotná žena s problémami. Toho času sme mali na klinike skúseného gynekológa – Haitana. Snažila som sa jej vysvetliť, že ja som zatiaľ len všeobecná lekárnica a že tu mám špecialistu, no ona trvala na ošetrovaní v mojej ambulancii...

Akými jazykmi sa dá dohovoriť?

Oficiálnym jazykom na Haiti je francúzština a haitská kreolčina. Kreolčina sa vyvinula z francúzštiny – jazyka afrických kolonizátorov. Je to akási zjednodušená obdoba francúzštiny s prvkami jazykov pôvodných afrických kmeňov. Kreolčina nepozná časovanie slovies a riadi sa pravidlom „píš čo počuješ“, v čom sa od francúzštiny podstatne líši. Je to pomerne jednoduchý jazyk, ktorý sa ľahko učí, najmä ak má človek základy francúzštiny. S angličtinou si tu človek nevystačí. Jednoduchí neštudovaní ľudia francúzsky nerozprávajú, no vďaka

podobnosti s kreolčinou sa s nimi viacmenej dohovoriť dá. V každom prípade, ak sa naučíte aspoň základné frázy ich jazyka, rýchlo si získate ich priazeň a dôveru. Možno na druhé miesto za francúzštinu by som zaradila španielčinu.

Je Haiti bezpečná krajina?

Haiti je nebezpečná krajina, ale pokiaľ sa človek správa rozumne, nepodniká nič na vlastnú päsť, nie je vystavený zvýšenému riziku. Najnebezpečnejšie je Port au Prince – známe častými únosmi zahraničných ľudí. Za normálnych okolností sa posádka slovenských lekárov smerujúca do Mole st Nicolas zdržuje v hlavnom meste len v čase potrebnom na presun na vnútroštátne letisko odkiaľ odchádza na severozápad krajiny, ktorý je pomerne bezpečný. Konkrétne dedinku Mole st Nicolas by som hodnotila v porovnaní so slovenskými veľkomestami za bezpečnejšiu.

Tohto roku sme po zemetrasení žili a pracovali v Port au Prince pomerne dlhú dobu, dokonca sme pracovali v najnebezpečnejšej slumovej štvrti nazývanej Cite Soleil, kde sa odohralo mnoho únosov. Konkrétne tu približne pred tromi rokmi uniesli aj českého kňaza Romana Musila. Avšak tohto roku bola situácia v Port au Prince špecifická. Mesto sa zaplavilo neskutočným množstvom vojakov OSN a inými ozbrojenými silami, ktoré zabezpečovali poriadok. No napriek tejto ochrane, približne päť dní potom ako sme ukončili pôsobenie v Cite Soleil, odtiaľto uniesli dve sestričky z organizácie Lekári bez hraníc... našťastie sa im nič nestalo a už sú na slobode... V Port au Prince si človek nikdy nemôže byť istý a je potrebné byť neustále ostražitý.

Petícia proti chudobe v slovenčine

Pri príležitosti tematického roka boja proti chudobe zorganizovala Caritas Europa, ktorej členom je aj SKCH, Petíciu proti chudobe. Organizátori si vytýčili za cieľ získať milión (a viac) podpisov do konca kalendárneho roka. Podpíšme sa a vyšlime jasný signál, že chudoba je neakceptovateľná!

Dokument obsahuje posolstvá, ktorými sa nám prihovára v štyroch hlavných bodoch:

1. vykoreniť detskú chudobu v Európe
2. zabezpečiť minimálne sociálne istoty a ochranu pre každého
3. zintenzívniť poskytovanie sociálnych a zdravotníckych služieb
4. zaručiť dôstojné pracovné miesta pre všetkých

Ak chcete alebo môžete urobiť viac, informujte sa na zeropoverty.org/sk/petition, www.mladacharita.sk alebo www.fsr.gov.sk o ďalších možnostiach. Povedzte o petícii proti chudobe svojim známym. Momentálne sa približujeme s počtom podpisov k číslu 7500. Aj váš hlas je potrebný!

at

Súťaž o najkrajšiu charitnú vianočnú pohľadnicu 2010

Pýtate sa, prečo hovoríme o vianočných sviatkoch v čase, keď v nás ešte len doznievajú tajomstvá Veľkej noci a vianočný čas sa nám zdá byť tak vzdialený? Možno to poznáte, inšpirácia prichádza často krát bez ohlásenia a keď ju najviac potrebujete, nie a nie prísť. Tak nejako to bolo aj s touto myšlienkou.

Jedného dňa, bolo to nedávno, sme dostali na sekretariáte SKCH nápad vyjadriť tajomstvá tohoročných vianočných sviatkov, okamih veľkej radosti z narodenia Nášho Pána, formou kresby. Kresba by bola potom zároveň vyobrazená na vianočnej pohľadnici Slovenskej katolíckej charity, ktorú by sme

rozposielali pri príležitosti blahoprianí k tohoročným vianočným sviatkom našim váženým partnerom, podporovateľom, ako aj poslancom NR SR a samospráv. Bol by to možno ďalší malý krôčik k zjednocovaniu sa s druhými, ale aj naša naplno vyjadrená radosť z narodenia Spasiteľa.

Nezodpovedaným už zostávalo len to, kto by mal byť tvorcom takejto kresby? Vedeli sme, že nám nejde o profesionalitu, ale skôr o jednoduchosť a úprimnosť srdca, ktorú autor do kresby vloží.

Kresba by mala prehovoriť o samotnom autorovi a jeho prežívaní tajomstva Vianoc. Rozhodli sme sa osloviť s týmto nápadom vás, naše charitatívne zariadenia po celom Slovensku a vyhlásiť súťaž o najkrajšiu kresbu na tému „Vianoce“. Čo vás a hlavne vašich klientov, mladších i starších, deti či rodičov napadne, keď počujete slová „Vianoce“? A keďže každá súťaž má vždy svojho víťaza, ani tá naša nebude iná. Nielen, že kresba víťaza sa stane oficiálnym motívom vianočnej pohľadnice SKCH na rok 2010 a meno autora kresby uvedieme na jej zadnú stranu, ale víťaza obdarujeme aj zaujímavou cenou. Akou? Nechajte sa zatiaľ prekvapiť.

O súťaži *Najkrajšia charitatívna vianočná pohľadnica na rok 2010* vás budeme bližšie informovať aj v ďalšom čísle časopisu Charita, ako aj cez naše stránky: www.charita.sk a www.mladacharita.sk. Už odteraz však môžete premýšľať, ako by vyzerala tá vaša, možno víťazná kresba. Tešíme na vaše nápady, prípadne postrehy k súťaži.

Júlia Aguado

Charita je na Facebooku blízko pri človeku

V uplynulých mesiacoch sa SKCH zaregistrovala na Facebooku a vytvorila si konto s názvom Slovenská katolícka charita. Čo je to Facebook? Je to virtuálna sociálna sieť, prostredníctvom ktorej komunikuje predovšetkým dnešná mládež, ale nájdu sa tam aj dospelí či mladší seniori, ktorí držia krok s technickými výtvarnými dňami dnešného sveta. S radosťou môžem povedať, že s niektorými kolegami z diecézy sme už aj „priatelia“. Ak máte vy alebo vaši známi založené konto na Facebooku, pozývam vás stať sa fanúšikmi SKCH. Nech sa charitná komunita dostane do povedomia mladých aj cez takýto komunikačný kanál.

at

Doprajte oddych telu i duši v Dolnom Smokovci

Príďte si vychutnať letnú, jesennú či zimnú dovolenku do krásneho prostredia tatranskej prírody v Dolnom Smokovci. Charitný domov v Dolnom Smokovci má bohatú históriu, ktorá je spojená s pôsobením otca biskupa Jána Vojtášáka. Charitný domov v Dolnom Smokovci poskytuje ubytovanie počas celého roka a je jedným z mála zariadení v Tatrách, kde okrem oddychu a pohody možno pookriť aj duchovne.

Súčasťou domu je kaplnka, ktorá dáva tomuto miestu výnimočnú a neopakovateľnú atmosféru. V kaplnke sa nachádza relikviár blahoslavennej Zdenky – milosrdnej sestry svätého Kríža, ktorá v roku 1955 zomrela na následky mučenia ako obeť lásky. V kaplnke je každý deň ráno sv. omša a spoločné modlitby sestier, na ktorých sú vítaní aj naši hostia.

Ubytovanie ponúka v jedno-, dvoj- a trojpostelových izbách. Na požiadanie je možná prístelka (okrem trojpostelovej izby). Na izbe sa nachádza umývadlo, sociálne zariadenia sú na chodbe, oddelené pre mužov a ženy. Stravu je možné si objednať vo forme polpenzie či plnej penzie. V prípade výletu sa podáva namiesto obeda balíček so suchou stravou. V pokojnom prostredí Charitného domu sa dajú organizovať okrem rodinných dovolení aj duchovné cvičenia pre laikov, kňazov i rehoľné sestry. Nachádza sa vo výhodnej polohe v centre Vysokých Tatier. Stanica Tatranských elektrických železníc je od Charitného domova vzdialená asi desať minút chôdze. Rezervácie sú možné aj online, aktuálnu ponuku, fotogalériu i kontakty nájdete na www.charitatatry.sk. Kontakty sa nachádzajú na zadnej obálke časopisu. Na návštevu sa tešia sestričky z Inštitútu Milosrdných sestier Svätého kríža!

at

Objavené v kronike CHD

- „Ďakujeme za príjemný pobyt v krásnom prostredí. PS: Varíte výborné polievky“, rodina z Nitry
- „Je pre mňa vždy potešením navštíviť toto miesto – miesto oddychu a zároveň duchovné. Služba sestričiek je úžasná. Poskytujú ju s takou láskou a starostlivosťou. Nech toto miesto zostane prorockým odkazom pre všetkých, ktorí ho navštívia. Nech vás Boh všetkých žehná.“, hosť z Malty at

Ked' sú graffiti prospešné

Graffiti umelec Jerry vymaľováva múry táborov umeleckými dielami s ťažkým cieľom. Chce povzbudiť Haitanov, aby dodržiavali základné hygienické zásady. Sprejujem za zmenu. Je mojim poslaním hovoriť k haitskému obyvateľstvu, vysvetľuje Jerry. V ruke má sprej a pozerá na múr, ktorý pomaloval farebným graffiti. V žiariacom slnku je čelo mladého pouličného umelca pokryté potom. Kreslí jednu úsmevnú postavu za druhou, všetky s bezchybne umytými rukami na stenách tábora v Nazone. Od zemetrasenia v ňom našlo útočisko 5 000 ľudí. Na tomto odľahlom mieste, kde humanitárna pomoc sotva začala prichádzať, sú ľudia zvedaví a nadšení z umelcovho diela. To je Jerry, to je on. Takto vyzerá ten Jerry, šepkajú si. Jerry Rosembert je slávny v Port-au-Prince. Už jeden rok s maskou a šiltovkou, ktorá zakrývala jeho tvár, pokrýval po nociach

steny hlavného mesta kresbami. Jeho kresby sú niekedy humorné, ale vždy majú hlbší význam. Po niekoľkých mesiacoch sa stal miestnou legendou a stal sa dokonca známym v zahraničí.

Je tu veľa problémov, veľa ľudí trpí na Haiti. Nesnažím sa miešať do politiky, že budem hovoriť voľte túto osobu, alebo zbavte sa tohto kandidáta. Vytváram zábavné obrázky o sociálnych témach, aby som pomohol Haitanom, hovorí Jerry a jeho oči vyzerajú veľmi vážne.

Od zemetrasenia je Jerry presvedčený, že je jeho povinnosťou urobiť viac pre ľudí. Bez váhania sa rozhodol zanechať svoj úkryt a začať vytvárať graffiti pre hygienickú kampaň, ktorú spustila Caritas v táboroch v Port-au-Prince.

Odkaz je jednoduchý, ale dôležitý. Povedomie Haitanov o otázkach hygieny sa zvýšilo a sú povzbudení umývať si pravidelne ruky. Hlavným cieľom je zabrániť, aby sa šírili infekčné ochorenia a iné epidémie v preplnených táboroch v období dažďov.

S umelcom ako Jerry, môžeme šíriť dôležité odkazy hrovou a omnoho efektívnejšou cestou ako s obyčajnými plagátmi a letákmi. Jeho zábavné kresby vyzývajú každého, predovšetkým mladých ľudí a tých, ktorí nevedia čítať. A funguje to. Iniciatíva sa stretla s veľkým záujmom ľudí. Sú radi, že niekto sa stará o to, v akej sú situácii a sú potešení, že ich múry sú oživené umelcovými obrázkami.

„Páči sa mi spôsob, akým pracuje. Páči sa mi, ako šíri jeho posolstvo.“, hovorí Boby Lacroix, ktorý žije v jednom z táborov, ktoré už Jerry vymaľoval. „S týmito obrázkami venujeme väčšiu pozornosť tomu, aby sme si umývali ruky.“

Zdroj: Caritas Internationalis
Spracovala: Eva Zelinová

Misijná práca SKCH na Haiti odštartovaná

Eva Zelinová, koordinátorka projektu obnovy po zemetrasení na Haiti, odletela 17. 5. 2010 aj napriek nie úplne ideálnym poveternostným podmienkam do krajiny. Počas nasledujúcich šiestich mesiacov bude mať Eva na starosti priamy styk s miestnymi partnermi, s ktorými vstúpi Slovenská katolícka charita do spolupráce (SKCH).

Sestry miestnej kongregácie Kráľovnej Nepoškvrnenej, s ktorými plánujeme spoluprácu, bývajú zatiaľ v stanoch v ťažkých podmienkach. Z internátu a školy pre dievčatá, v ktorých sa učili domácim prácam, ostali len ruiny

K svojim misijným plánom na Haiti hovorí: „Budem úzko spolupracovať s miestnym farrárom z farnosti Márie Magdalény v Siberte, s ktorým plánujeme spustiť Adopciu na diaľku.“ Projekt Adopcia na diaľku realizovala SKCH doteraz 13 rokov v Indii a štyri roky v Albánsku a po niekoľkoročnom zvažovaní technických možností sa rozhodla rozšíriť ho postupne aj na Haiti, pretože podpora vzdelávania patrí medzi najdôležitejšie piliere obnovy krajiny. Eva pokračuje: „SKCH plánuje dopraviť na Haiti dve plne vybavené terénne sanitky určené na zásahy v ťažko dostupných terénoch. Jedna sanitka bude slúžiť sestrám Vincentkám a jedna slovenským lekárom. SKCH bude spolupracovať s inými národnými charitami, ktoré už na Haiti pôsobia, predovšetkým však s Českou katolíckou charitou. Tá už má v tejto krajine viacročné skúsenosti, takže bude pre nás dôležitým partnerom.

O diani a napredovaní prác na Haiti budeme verejnosť informovať prostredníctvom webových stránok, kde sa nachádza sekcia venovaná Haiti. Správy a obrazový materiál sa budeme snažiť dopĺňať približne každé dva týždne. Ak máš otázku na Evu Zelinovú týkajúcu sa jej práce na Haiti, napíš ju na info@charita.sk. Odpovedať budeme priebežne. Prosim o trpezlivosť, nakoľko sa informácie odovzdávajú prostredníctvom e-mailov a je potrebné zohľadniť aj posun časových pásiem. Staň sa fanúšikom Slovenskej katolíckej charity na Facebooku a budeš si môcť prezerať aj fotografie s krátkym komentárom, či krátke videá.

Ďakujeme za prejavené sympatie.
at, ez

Seminár o sociálnych službách

Účastníci seminára *Financovanie sociálnych služieb pre seniorov v SR* sa zhodli na tom, že súčasné znenie zákona o sociálnych službách je v mnohých ustanoveniach v praxi nevykonateľné, v niektorých je diskriminačné. Preto je nutné zákon novelizovať čo najrýchlejšie. Novela by mala riešiť:

- Zrovnoprávnenie klientov verejných a neverejných zariadení. (Zjednotením príspevku služby bez ohľadu na to, či je poskytovateľ verejný, alebo neverejný.)
- Garantovať právo klienta vybrať si poskytovateľa sociálnych služieb.
- Nevyžadovať posudok od klientov samoplatcov.
- Garantovať príspevok pre klienta počas celej doby odkázanosti.
- Povinnosť zdravotných poisťovní hradiť zdravotnícke výkony realizované pre klientov u poskytovateľov sociálnych služieb.
- Zaviesť možnosť viaczdrojového financovania sociálnych služieb.
- Preukázať a zverejniť metodiku výpočtu priemerných oprávnených nákladov verejných poskytovateľov.
- Povinnosť samosprávy garantovať minimálne 1/12 ročného príspevku na obdobie do uzavretia novej zmluvy o poskytnutí finančného príspevku.

Účastníci seminára zároveň vyjadrujú obavy z toho, že vláda zrušila tú časť svojho uznesenia, ktorým schválila finančné prostriedky na vykrytie nákladov pre neverejných poskytovateľov za rok 2009.

Milada Dobrothková
predsedníčka APSS SR

Ústavný súd vrátil ľuďom slobodu výberu sociálneho zariadenia

Slovenská katolícka charita, ako člen v predsedníctve Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR, víta rozhodnutie

vydané Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktoré hovorí o nesúlade zvýhodňovania verejných poskytovateľov sociálnych služieb oproti neverejným poskytovateľom s Ústavou SR.

Ústavný súd SR v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že zákonom o sociálnych službách nie je možné vytvoriť kategóriu privilegovaných verejných poskytovateľov sociálnych služieb, a ostatným subjektom z radov neverejných poskytovateľov ponechať iba zvyškovú klientelu. Takýto mechanizmus nie je legitímny, pretože zjavne znevýhodňuje neverejných poskytovateľov služieb a vytvára podmienky, ktoré sú pre nich likvidačné.

„Na deštruktívne až ničivé dopady Zákona č. 448/2008 o sociálnych službách upozorňovali niekoľkokrát riaditelia diecéznych charít, predovšetkým Ing. Cyril Korpesio a Ing. Pavol Vilček. Toto rozhodnutie nepovažujeme za vyhraný boj. Je to len oficiálny spôsob, ktorým sa môžeme dožadovať nápravných opatrení, pretože sú absolútne nutné.“, dodáva Radovan Gumulák.

Sme veľmi radi, že zaznelo to, na čo sme v Asociácii posledný rok poukazovali. Veríme, že nová vláda predloží ešte v tomto roku novelu Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. V rozhodnutí Ústavného súdu sa píše, že sa tak má udiť do šiestich mesiacov od zverejnenia rozhodnutia v Zbierke nálezov ÚS SR. Ak sa tak neudeje v stanovenom limite, prestanú napadnuté uznesenia platiť.

„APSS SR zastáva názor, že ak právny systém Slovenskej republiky umožnil aby sociálne služby poskytovali verení aj neverejní poskytovatelia, tak je nutné, aby mali rovnaké podmienky na ich zabezpečovanie. Nie sú tu predsa naši a vaši klienti. Ale sú tu predovšetkým naši občania a naši klienti, ktorým dnešné rozhodnutie Ústavného súdu povedalo: Ste rovnoprávni.“, hovorí predsedníčka APSS SR.

APSS SR má v súčasnosti viac ako 45 000 hlasov pod petíciou, ktorou sme sa pýtali: Ste za zrovnoprávnenie klientov verejných a neverejných zariadení? Zdá sa, že potrebu zmeniť daný stav potvrdil aj Ústavný súd SR svojim dnešným rozhodnutím. Zbieranie podpisov bolo predĺžené až do konca roka. Podporiť ju môžete priamo na <http://www.changenet.sk/?section=kampa-ne&x=478001>.

rg, at

Predali ho za dvadsať strieborných

(dokončenie zamyslenia z editoriaľu)

Ako tu pomôcť? Predovšetkým prevenciou, predchádzaním takýmto situáciám, varovaním a výchovou k zdravému, radšej skromnejšiemu životu, prehľbovaním osobnej viery, že Boh sa dokáže o nás postarať, ak sa budeme na neho spoliehať. Svätý Pavol hovorí: „Vedel som oplývať, ale vedel som aj biedu trieť. Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje“. Boh musí byť totiž vždy prvý, na koho sa obraciam, na koho sa spolieham, koho prosím o pomoc, o radu, s ktorým vytvorím pevné spoločenstvo vo všetkých mojich životných aktivitách. Mojou prioritou musí byť Boh a až potom peniaze a všetky hmotné statky budú len prostriedkom a nie cieľom môjho života.

Istý starogrécky filozof povedal: „Ja svoje bohatstvo nemeriam výškou svojich príjmov, ale nízkosťou svojich výdavkov.“ A Pán Ježiš hovorí: „Nik nemôže slúžiť dvom pánom, pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone.“ (Mt 6, 24).

Podstata prevencie je teda vo výchove podľa tohto Ježišovho výroku. A za tých, ktorí boli oklamaní a vtiahnutí do obchodu a zneužívania sa nám treba s veľkou a hlbokou vierou modliť, aby im Boh pomohol dostať sa opäť na slobodu a k dôstojnosti podľa Božieho obrazu.

**RNDr. Jozef Voskár, titulárny kanonik,
duchovný správca Gréckokatolíckej charity Prešov**

Plánujete dovolenku v Tatrách?

Charitný domov v Dolnom Smokovci
Vám ponúka ubytovanie

www.charitatatry.sk | info@charitatatry.sk
+421-52-4422630 | +421-905918664